

Zeolittjakt på Færøyene

I 1989 besøkte undertegnede Færøyene. Den direkte foranledning til dette var en mere enn 50 år gammel slitt og gulnet bok som jeg fant på loftet. Denne boken hadde et langt kapittel om Færøyenes geologi, og beskrev en del zeolitt-forekomster, som etter sigende skulle være helt på høyden med islandske funn. Forekomstene var beskrevet både med steds- og mineralnavn.

Da jeg bor i Bergen, var jeg i den heldige situasjon at Smyril Line har direkte båtforbindelse Torshavn/Bergen hele sommeren, slik at å komme til Færøyene er både lett å behagelig. Vel passert tollen i Torshavn, etter 24 timers båtreise, tok jeg til høyre, og befant meg straks ved den store moloen i Torshavn. Her fikk jeg ved selvsyn se at boken ikke hadde tatt for hardt i når det gjaldt forekomster av zeolittminerale, for endel av steinene som utgjorde moloen inneholdt større og mindre druser med forskjellige zeolittminerale. Det merkelige var at det ikke så ut til å ha vært noen som helst mineralsamlere her tidligere. Dette skulle også vise seg å være tilfelle på alle andre forekomster jeg besøkte. Jeg ville heller ikke provosere færøyingene med å fjerne deler av moloen deres, slik at denne fortsatt finnes intakt til ly mot vind og vær. Jeg satte nå kurs nordover mot Vidoy, Færøyenes nordligste øy, hvor en del av ferien skulle tilbringes. Her måtte jeg med en bilferge, og ventetiden ble nytt til en titt på den lokale moloen, og selv om forekomsten av minerale ikke var like stor her, benyttet jeg anledningen til å høste inn noe godstuffer. Her fikk jeg også for første gang oppleve «køkultur» i praksis. Så snart fergen var full, var det opp til hver enkelt å finne seg ny kjøplass. Køen startet nemlig alltid fra spor nr. 1.

Neste dag ble Vidoy undersøkt på kryss og tvers, og det viste seg at en ny tunnel var under bygging, og massene var bare tippet rett til siden. Her var det et eldorado for mineralsamlere. All stein inneholdt en eller annen druse med minerale. Jeg fikk mange undrende blikk og mange lurte på hva jeg drev med, og om jeg hadde tid til dette i

beste arbeidstiden. Jeg prøvde å forklare hva jeg drev med, men de fleste bare ristet på hodet. Noe slikt hadde de ikke sett før. Jeg fant en liten druse med små kalkspatkrystaller, og banket forsiktig løs med en lett hammer. Da stod det plutselig en Færøying ved siden av og tilbød meg en slegge. Jeg måtte ha riktig utstyr, må vite. Pliktskyldig tok jeg sleggen, som veide ca 20 kilo, og tok noen forfektige slag mot drusen, som plutselig ikke var noen druse lenger, men en pulverisert haug med kalkspat. Tilbudet var nok tross alt godt ment og kom vel med på andre steiner.

Dagen etter tok jeg fergen til Eysteroy, den nest største øya på Færøyene, for om mulig å kartlegge flere forekomster. Her fant jeg en nylig anlagt vei til bygden Funningur, hvor det lokale veivesen hadde vært svært så elskverdige å lage mange fine skjæringer. Her fantes mesolitt og natrolitt samt en stor åre med mørkebrun stilbitt med store krystaller. Her ble det arbeidet i mange timer for å få ut noen riktig store og gode stuffer, som fantes i rikelig monn. Resten av tiden på Færøyene gikk med til leting etter nye forekomster, samt å spørre lokalbefolkningen etter stedsnavnene på forekomstene i tidligere nevnte bok. Dette skulle vise seg å by på problemer, da boken brukte gamle færøyske stedsnavn, som svært få kjente til og visste hvor lå. Imidlertid kunne de fortelle om andre forekomster de visste om, både med kvartskrystaller og kalsedon, og jeg fikk også se noen prøver. Fast bestemt på å komme tilbake, tok jeg farvel med Færøyene etter 5 hektiske dager. Og allerede til sommeren går turen tilbake. Denne gangen sammen med medlemmer fra BOG.

Asbjørn Johansen